

18. 3. 2022

DUNJA
KALAMIR

violina / violin

LAURA LLOZI

violina / violin

Mednarodni glasbeni cikel
Festivala Ljubljana 2021/2022
International Music Cycle of the
Ljubljana Festival 2021/2022

Viteška dvorana Križank, Cerkev sv. Frančiška Asiškega
in Slovenska filharmonija / Knights' Hall, Križanke,
Church of St. Francis of Assisi and Slovenian Philharmonic

14. 10. 2021 – 8. 4. 2022

Program finančno omogočata / The programme is supported by:

Mestna občina
Ljubljana

ZELENA
LJUBLJANA

LJUBLJANA

EUROPEAN
BEST
CITY
AWARD
2022

JOŽE
PLEČNIK
150
LET

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

INTERNATIONAL
SOCIETY OF
MUSIC FESTIVALS

INTERNATIONAL
SOCIETY OF
PROFESSIONAL
ARTISTS

SRP
SLOVENIJA

I FEEL
SLOVENIA

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Petek, 18. marca 2022, ob 19.00
Friday, 18 March 2022, at 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

11. koncert mednarodnega glasbenega cikla
11th Concert of the International Music Cycle

DUNJA KALAMIR

violina / violin

LAURA LLOZI

violina / violin

JOVANKA VIŠEKRUNA JANKOVIČ in
STELA MOLNAR, klavir / piano

Na sporedu / Programme:

J. S. Bach: Partita za violino solo št. 3 v E-duru, BWV 1006
Partita for solo violin No. 3 in E major, BWV 1006

- I. Preludio
- II. Loure
- III. Gavotte en Rondeau
- IV. Menuett I
- V. Menuett II
- VI. Bourrée
- VII. Gigue

L. van Beethoven: Sonata za violino in klavir št. 1 v D-duru, op. 12
Violin Sonata No. 1 in D major, op. 12

- I. Allegro con brio
- II. Tema con variazioni: Andante con moto
- III. Rondo: Allegro

E. Ysaÿe: Sonata za violino solo št. 2 v a-molu, op. 27
Sonata for solo violin No. 2 in A minor, Op. 27

- I. Obsessions
- II. Malinconia
- III. Danse des ombres
- IV. Les Furies

J. Brahms: Sonata za violino in klavir št. 3 v d-molu, op. 108
Violin Sonata No. 3 in D minor, Op. 108

- I. Allegro
- II. Adagio
- III. Un poco presto e con sentimento
- IV. Presto agitato

M. Ravel: Tzigane

C. Saint-Saëns: Introdukcija in Rondo capriccioso v a-molu,
op. 28 / Introduction and Rondo capriccioso in A minor, Op. 28

Koncertni program nudi v poslušanje več temeljnih del violinskega repertoarja. Opira ga najmlajša od šestih sonat in partit za solistično violino **Johanna Sebastiana Bacha (1685–1750)**, ki je nastala med njegovim vodenjem kapele kneza Leopolda Anhalt-Köthenskega, to je v obdobju, v katerem je ustvaril številna posvetna instrumentalna dela. **Partita št. 3 v E-duru** je suita iz karakterno raznolikih plesnih stavkov, začenja pa jo motorični *Preludij*. Mojstrstvo baročnega avtorja se kaže v vnašanju polifone ansambelske razsežnosti v prvenstveno enoglasno glasbilo, ki z melodično linijo hkrati razgrinja harmonski potek dela, z lomljenimi figurami pa tudi večplastno vodenje glasbenih misli.

Ludwig van Beethoven (1770–1827) je med letoma 1798 in 1812 napisal deset sonat, ki presejajo dela za klavir z obligatno violino, saj glasbili sicer različne zvočne mogočnosti obravnava v uravnoteženi soigri. **Sonata za violino in klavir št. 1 v D-duru** se še zgleduje po Mozartu in Haydnju, a vnaša nov nadih virtuoznosti ter dramatične vznesenosti, med drugim z nekaterimi nepričakovanimi harmonskimi idejami. Beethovnov opus 12 (poleg *Sonate v D-duru* še *Sonata št. 2 v A-duru* in *Sonata št. 3 v Es-duru*), ki je izšel spomladi 1798, je ob skladateljevem ambicioznejšem pristopu h konvenciji sonat za klavir in violino doživel v znamenitem časopisu *Allgemeine musikalische Zeitung* kritiko zaradi nenavadnih modulacij in kopicenja težavnosti. *Prvo sonato za violino in klavir* odločno odpre vedri stavek sonatne oblike *Allegro con brio*; sledi mu umirjeni *Andante con moto*, oblikovan kot tema s štirimi variacijami; delo pa konča radoživ rondo z oznako *Allegro*.

Šest violinskih solističnih sonat **Eugèna Ysaÿeja (1858–1938)** so težki preizkusni kamni violinske bravuroznosti. Njihov avtor, belgijski violinist, dirigent, profesor violine in skladatelj Ysaÿe, je bil namreč eden največjih virtuozov svojega časa, ki se je mojstril pri H. Wieniawskem in H. Vieuxtempsu in s svojimi nastopi navduševal koncertno občinstvo po Evropi ter ZDA. Vsako solistično sonato za violino je posvetil izbranemu velikemu violinistu, **Sonata za violino solo št. 2 v a-molu** je posvečena Francozu Jacquesu Thibaudu. Uvodni stavek *Obsessions (Obsesije)* je preludij s citati uvodne glasbene misli *Preludija* Bachove *Partite št. 3 v E-duru* (z začetka nočnejšnega glasbenega večera) ter sekvence *Dies irae*; motivi te se pojavijo tudi v počasnem stavku *Melancolia (Melanholija)* in dramatičnem sklepem stavku *Les furies (Furije)*. Pred njim je *Danse des ombres (Ples senc)*, sestavljen iz akordične teme sarabande in niza variacij.

Johannes Brahms (1833–1897) je v svojem poznem in zrelem obdobju ustvaril tri violinske sonate za slovitega madžarskega violinista in prijatelja Josepha Joachima. **Sonata za violino in klavir št. 3 v d-molu** je nastajala ob jezeru Thun ob vznožju švicarskih Alp v ustvarjalno plodnih poletjih 1886–

88. V uvodnem stavku *Allegro* violina tiho ter ekspresivno (*sotto voce ma espressivo*) prinese spavno prvo temo, klavir pa drugo temo, ki je prav tako izrazno močna. *Adagio* je krasna instrumentalna arija ganljive miline, nežnosti in kantabilnosti v dolgih frazah. Živahni kratki stavek *Un poco presto e con sentimento* s prepoznavnim motivom je nekakšen intermezzo k najbolj razgibanemu sklepanemu stavku *Presto agitato*, poln strastne interakcije med glasbiloma. *Sonata* je posvečena dirigentu Hansu von Bülowu, kristil pa jo je skladatelj z madžarskim violinistom Jenőm Hubayem.

Maurice Ravel (1875–1937) je skladbo *Tzigane* napisal ob navdušenem vtisu igranja madžarske violinistke Jelly d'Arányi, ki je na skladateljevo prošnjo menda vso noč izvajala melodije ciganskega duha. Dve leti pozneje je Ravel za violino in klavir ustvaril delo rapsodične narave, pop-estreno z glasbenimi eksotizmi; istega leta 1924 je skladbo še orkestriral. Začne se z dolgim violinskim solom in se nadaljuje v domiselni, zvočno barviti, strastni navezi violine in klavirja v kalejdoskopu čustvenih odsekov, polnih razigranih ritmov in ambicioznih tehničnih izzivov.

Številne virtuozne kompozicije so nastale z mislijo na določenega interpret, tako je tudi **Camille Saint-Saëns (1835–1921)** leta 1863 napisal **Introdukcijo in Rondo capriccioso**, izvorno za violino in orkester, za slavnega španskega violinskega mojstra Pabla de Sarasateja. Učinkovita skladba se je priljubila in doživela več predelav; zelo znana je različica za violino in klavir v priredbi Georgesa Bizeta, Claude Debussy jo je priredil za klavir štiriinšestdesetletno. Delo, v katerem lahko solist razkošno pokaže svojo bravurnost in temperament, vodi skozi izrazno raznolike dele in glasbo obarva v čustvene odtenke od skrivnostne otožnosti prek nežne spevnosti do ognjenosti s španskim prizvokom. *Introdukcija* je počasen uvod, v katerem zveni melanholična tema, *Rondo capriccioso* pa je melodično senzualen, ritmično akcentuiran in tehnično akrobatski; sklone se v brzicah energične kode.

Helena Filipčič Gardina

Dunja Kalamir, rojena v Srbiji, se je violine začela učiti s tremi leti. Njena prva učiteljica je bila prof. Biljana Stevanović, ki jo je kasneje spremljala tudi med desetletno glasbeno šolo. Trenutno študira na Univerzi za umetnost v Gradcu pri profesorici Vesni Stanković Moffat. Od mladih nog sodeluje na srbskih in mednarodnih violinskih tekmovanjih in festivalih; na njih je osvojila številne prve in posebne nagrade. Med drugim je v tem času imela priložnost sodelovati z izjemnimi violinisti in pedagogi, kot so Nemanja Radulović, Mi-Kyung Lee, Ingolf Turban, Angelo Xiang Yu, Tatjana Rizkova-Dudonova, Arkadij Vinokurov. Redno koncertira tudi s svojo teto, flautistko iz Beograjske filharmonije Stano Krstajić, in nekaterimi najbolj znanimi srbskimi skladatelji. Lani je bila nagrajena za najperspektivnejšo mlado umetnico v Srbiji, prestižno nagrado pa je prejela od umetniškega združenja umetnikov ArtLink, kjer nastopa kot solistka in članica v orkestru.

Albanska violinistka **Laura Llozi** prihaja iz družine umetnikov. Violino je začela igrati, ko je bila stara pet let, s šestimi pa je šolanje nadaljevala na Umetniškem liceju v Tirani in ga leta 2018 končala z odličnim uspehom v razredu V. Tega. Od leta 2018 študira na Univerzi za glasbo in upodabljajočo umetnost na Dunaju v razredu S. Kamilarova, od leta 2019 pa študira tudi violino pri maestru M. Quarti. Pri sedmih letih je s prvim samostojnim koncertom nastopila v dvorani Narodnega gledališča opere in baleta v Tirani

ter od takrat redno gostovala na številnih koncertih in recitalih na prizoriščih po domovini. Povabljen je bila na mednarodne festivale, kot sta bienale Noči klasične glasbe in ArtLink v Beogradu. Je prejemnica nagrad na mednarodnih tekmovanjih, kot so Këngët e Tokës, Pjetër Gaci, Tiranski talent, ARS Kosova in Evrovizijski mladi glasbeniki. Leta 2019 je prejela prvo nagrado na tekmovanju Vasca Abadijeva v Sofiji, istega leta pa jo je predsednik Aldrin Dalipi odlikoval z zahvalo okrožja Tirana. Laura je tudi prva violina seksteta ArtLink Balkan Young Virtuosi, s katerim je imela več koncertov v Beogradu in Berlinu, od leta 2012 pa je najmlajša članica Albanskega mladinskega orkestra, Tiranske filharmonije in orkestra European Spirit of Youth in Orchester des Jeunes de la Méditerranée, s katerim je med drugim nastopila v več državah pod vodstvom A. Ceccata, P. Herasa-Casada, G. Cortija, J. M. Ferrana in I. Corettija. Z repertoarjem, ki sega od baročne glasbe do glasbe 21. stoletja, je Laura nastopila na številnih koncertih kot solistka, v komornih zasedbah in orkestrih v Albaniji, Italiji, Franciji, Nemčiji, Avstriji, na Portugalskem, Nizozemskem, v Srbiji, Makedoniji, Črni gori, Bolgariji itd.

Pianistka **Jovanka Višekruna Janković** je magistrirala na beograjski Univerzi za umetnost. Istočasno je zaključila tudi vzporedni podiplomski študij pod vodstvom Lazla Baranjaja na Glasbeni akademiji Franza Liszta v Budimpešti, sodelovala pa je tudi na številnih mojstrskih tečajih in delavnicah znanih pedagogov in pianistov. Nastopala je kot solistka skupaj z mnogimi orkestri in sodelovala na številnih recitalih ter v večdisciplinarnih projektih doma in v tujini. Vrsto let je bila asistentka profesorja za klavir na beograjski Fakulteti za glasbo in podpredsednica društva Mladi – EPTA [Evropsko združenje klavirskih pedagogov] v Srbiji, leta 2004 pa je ustanovila združenje umetnikov ArtLink. Jovanka Višekruna Janković je veliko svojega časa in energije posvetila spodbujanju mladih talentov v Srbiji, o čemer pričča tudi nagrada ArtLink za najobetavnejšega mladega umetnika, ki jo je osvojila leta 2005 in se vsako leto podeli najboljšim srbskim glasbenikom. Leta 2013 je organizirala tudi mednarodni *ArtLink Festival* v Beogradu. Ga. Višekruna Janković si je za spodbujanje kulturnega sodelovanja prizadevala vrsto let, zato so jo leta 2015 izvolili za predsednico Srbskega združenja festivalov, organizacije, ki je članica Evropskega združenja festivalov. Leto pozneje so jo izbrali za članico odbora EFA, ArtLink pa je prejel status vozlišča EFFE za zahodni Balkan v projektu EFFE, ki ga vodi Evropsko združenje festivalov. Jovanka Višekruna Janković je tudi ustanoviteljica regionalnega komornega orkestra Camerata Balcanica. Zaradi izjemnega dela in predanosti, ki jo je namenila spodbujanju kulturnega sodelovanja, so go. Višekruno Janković leta 2017 počastili s sprejetjem v francoski viteški red umetnosti in leposlovja [*Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres*].

Stela Molnar se je rodila leta 2001 v Novem Sadu v Srbiji. V Novem Sadu je obiskovala glasbeno šolo Isidorja Bajiča, in sicer razred Olge Borzenko. Udeležila se je številnih državnih in mednarodnih tekmovanj: Sirmium Music Fest (prva nagrada), mednarodno tekmovanje Sonus (Hrvaška, prva nagrada), državno tekmovanje v Srbiji (prva nagrada), tekmovanje Classic Pure Vienna (Avstrija, prva nagrada) itd. Leta 2017 je v beograjski mestni hiši izvedla koncert s komornim orkestrom ArtLink, leta 2019 pa v sklopu svetovne klavirske konference [WPC] solistični koncert v mestni hiši v Novem Sadu. Udeležila se je tudi številnih mojstrskih tečajev, med drugim pri Ani Ulajevi, Zoltanu Fuzesseryju, Lovretu Marušiću, Sofii Glimson, Ireni Kofman, Nataliji Trull, Sontraudu Speidelu, Andreju Jasinskem, Ani Malikovi. V letih 2019 in 2020 je osvojila štipendijo za nadarjene glasbenike. Leta 2020 je začela dodiplomski študij na Univerzi za glasbo in upodabljajočo umetnost [KUG] v Gradcu v Avstriji pri prof. Ayami Ikebi, leta 2021 pa nadaljevala študij pri prof. Aimi Marii Labra-Makk.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

24. 3. 2022 ob 19.00 / at 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

12. koncert Mednarodnega glasbenega cikla Mladi virtuozii
12th Concert of the International Music Cycle Young Virtuosi

BOJAN ILKOSKI, violina / violin
DINO IMERI, klavir / piano

Na sporedu / Programme:

L. Boulanger, C. Debussy, M. Ravel, K. Petrovski, D. I. Ilkoska

Glavni sponzor /
General sponsor:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

V sodelovanju z /
In collaboration with:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, marec / March 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Glasbena producentka / Music producer:
BRINA NATAŠA ZUPANČIČ
Tonski mojster / Sound design: **MIHA OCVRK**
Asistent / Assistant: **MARTIN FLORJANČIČ**
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d.o.o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d.o.o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana